

kmalawa sa taturtur apashbabiar

apu Kilahs miarain mzai kahiwan mriqariqaz yaku tanatuqash kmalawa sa taturtur, numawan yaku thuini mafazaq kmalawa sa taturtur. maqa tu kahiwan thau ya kmalawa sa taturtur miaqay tmala sa pilhzaw masa smuk a kawi pintaturturin. numa yaku mriqariqaz dai tanatuqash kmalawa piakuzan, numawan yaku thuini mafazaq.

ya kmalawa sa taturtur amakilhim sa malunduz a pilhzaw, malunduz a smuk. maqarman ya ianan sa makiwar, ianan sa puqu, maqa maqarman ya talhtalhin. numawan sa pilhzaw numa smuk ya pintaturturin mara sa uka sa puqu, maqa maqitan dai talhtalhin, antu piazain lhmiklhik, piazain tmalhtalh, ya puntunuqiniza amalhiklhikin, numa mara sa paqit talhtalhin. numa uhiawin kmairuru thithu a lina, maqa ya ianan sa lina muhiaw sa kawi pishkiwar, numa minhiahiaw kmairuru sa thithu a lina, amaqa antu apishkiwar. numa ya kathuniza manataun, pakadaudaukiniza tmala, pasainiza kaul tmala.

lhmazawan ya tmala sa amintaturtur makasai qaqartin miahala tmala. numa ya maziwaniza sa qaqartin pasainiza lalalas mlalas izai qaqartin ya lakuza turara'in izai a qaqartin. numa isisuaiza ya pasainiza lalalas mlalas.

antu ya alhakuza tuquliush. numa ya miakuza sa izai thithu a quyash malushkin, ya mapni, akalawan mani. ya mingqulhmuz malushkin apaituna ashinrurunuan s tata, amaqa a'itia s mara'in, a'itia s makin izai puriri, miazithu tu kahiwan ya kmalawa sa taturtur, numa yaku thuini muqtha kmalawa sa izai taturtur mangqtu tu kahiwan ya piakuzan.

shashu ya itia sa sunda shaza maqitan mani pintaturturin, maqa sunda shaza mazangqaw numa maquyash. numa binanau'az ya musai sunda shaza mashtay masbut mashbabiar. kahiwan maqa izai sunda shaza isai naam a tanarikus a hudun, marutaw a hudun, iananuan sa sunda shaza. numa sa thau ya amakalawa sa taturtur mutusi naam a marutaw a hudun, tmala sa sunda shaza, numawan tu kahiwan ianan manasha sa sunda shaza wa taturtur.

maqa tu kahiwan ianan sa sunda shaza wa taturtur, mathuaw mazangqaw maquyash, numawan mashtay binanau'az ya mashbabiar mathuaw masbut, maqa maqitan tmazan izai sunda shaza, antu mabrith. manasha sa thuini a taturtur mathuaw mabrith, binanau'az ya mintamar mashbabiar fzuan sa rima, numawan izai binanau'az miaqay thithu miku pasai sunda shaza.

製作舂打杵音用的長杵

apu Kilash 說：早昔製作長杵，要先砍伐叫做火燒柯或水柯的樹木，我們常看老人製作的過程。必須先找長得筆直的火燒柯或水柯，有長樹瘤的不是好材料，沒有結瘤的樹幹很容易砍削，很好製作長杵。製作的方式是用刀子修削，截取適當的長度，用斧頭劈整。並要趕快去除心材，不然材料很快就會翻扭，先去除了心材就可以慢慢用柴刀修砍。

長杵從柄開始製作，細長的柄要用削刀削出適當大小的握柄，用削刀細削。不須多久，杵身就能成形。再來就是修整其他的部位，使它們分出尖細或低沈的聲音。

用杉木來製作長杵也很好，因為杉木重量輕而且聲音響亮，舂杵音會感覺很有力量。早昔杉樹長在後山，邵族人如要製作長杵，就會上山去砍杉樹，因此以前有很多杉木的長杵。

杉木做的長杵很輕，所以婦女們舂石音時都很賣力，聲音好聽又響亮。現在的長杵都很重，如果持續不斷的地舂搗，雙手會起水泡，所以婦女們喜歡使用杉木製成長杵。